

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Io. Francisci Leonis Eporediensis I. V. D. Episcopi Thelesini Thesaurus Fori Ecclesiastici

Leoni, Giovanni Francesco

Coloniae Agrippinae, 1682

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10316

signis, & & prodigiis, quæ non rarò Deus ostendit in eos, qui ecclesiarum immunitatem violare præsumunt, de qua re ait, ¹⁴⁰ multa legi apud Tilmannum Brendembachium in lib. 5. sac. cellat. & extare insignite testimonium Basiliæ Prophirogeniti Græcorum Imperatoris apud Balsamonem in Nomocanone Phoci in comment. canon. primo Synodi Constantinop. primæ, & secundæ, quam nos latini octavam Synodum appellamus, omnium ejus tempore calamitatum culpam conferentis in legem quandam Nicephori Phocæ prædecessoris.

¹³⁸ Ex quo lex, † inquit Basilius, ista robur habuit, nihil boni penitus in hodiernam usque diem vitæ nostræ contigit, sed potius è contrario nullum omnino genus calamitatis defuit. Itaque legem illam meritò irritam esse voluit, ac penitus abrogavit, ut in 2. controv. gen. cap. 29. circa fin. vers. quintum argumentum, de cler. libro primo, tomo secundo, & ¹³⁹ Aistulphus Longobardorum, Rex † qui nimis perfide testamenta dono prædecessorum ejus Beato Petro collata præripuit, & facultates Ecclesiæ Romanæ militibus suis dedit, divino judicio, dum venatum pergit, subito percussus interiit, ut scribit Ado in Chron. anni 1227. quem citat idem Bellarm.

in 3. controv. gener. lib. 5. cap. 9. §. de Aistulpho, tom. 1. arg. texti in cap. Anastasius, & Federicus II. Imperator Siciliae & Apuliae Rex contra libertatem matrimonii constitutiones edidit, quibus prohibebatur, ne feudatarii aliivè ejus subditi uxores ducere possent, aut filias, sorores, aliasvè consanguineas matrimonio collocarent sine ipsius Regis licentia, unde justo Dei Iudicio factum fuit, quòd semen ejus non est super terram; ut testatur Matth. de Affl. ct. ead. rubr. 20. de uxor. non ducen. num. 6. & in pralud. constit. §. nos itaque, num. 6.

Ideo, quòd idem Imperator inquit, id fieri in conservationem honoris sui diadematis, potius dicendum est, id sibi præparasse in destructionem animæ, ut argutè vertit Andr. de Iern. in constit. Regni in eodem tit. de uxor. non ducen. in ver. honorem, num. 60. pag. mibi 232. cum per obliquum matrimonia à Deo instituta in Paradiso prohibere conaretur, cap. 2. §. his ita, 32. quasi, 2.

Vnde talis lex non ligat in foro Dei, Idem Iern. ibidem, ultra quòd fuerunt etiam postea per Caro. 2. ejusdem Sicil. Regem revocata, ut in cap. item statui- mus; quod Comites, & cap. item servetur.

DE CONFRATERNITATIBVS.

Cap. II.

S V M M A R I V M.

- 1 Clemens Papa VIII. modum, & formam, etiam erectionum confraternitatum, quare instituerit
2 Regulares salutatem aggregandi habentes

¶ ¶ ¶

¶ ¶ ¶

- bentes unam tantum confraternitatem possunt aggregare cum consensu tamen, & testimonio loci.
2. Confraternitates secularium unum tantum Religioni, aut Archiconfraternitati possunt aggregari, & quomodo, ibidem.
 3. Confraternitates debent esse erecta auctoritate, vel Apostolica, vel Ordinaria.
Privilegium est strictè interpretandum, ibidem.
 4. Confraternitates non possunt aggregari sine consensu, ac testimonio sui Ordinarii.
 5. Roma caput omnium orbis ecclesiarum.
 6. Privilegium in abusum veniens, cessat.
 7. Vicia virtutibus proxima.
 8. Predecessorum instituta alioqui iusta tolluntur, si contrarium pariant effectum.
 9. Ezechias Rex laudatur, quod serpentem aneum destruxerit.
 10. Idem quod supra num: 8.
 11. Scandala, ut evitentur, plura contra juris regulas conceduntur.
 12. Pervocationes, quae fiebant in vigilijs Sanctorum, quare abrogatae. Vigiliae, quae pridie diei festi fiebant, quare sic dicuntur, ibidem.
 13. Idem, quod supra num. 11.
Episcopus ad scandalum evitandum sua potest ecclesia privari, ibidem.
 14. Idem quod num. 11.
 15. Episcopi est scandala auferre.
 16. Idem, quod supra num: 2.
 17. Quare confraternitates secularium unum tantum Religioni, aut Archiconfraternitati possunt aggregari, & quomodo.
 18. Idem.
 19. Nemo in pluribus ecclesiis debet conscribi.
 20. Episcopo est totius dioecesis cura commissa.
 21. Idem quod num: 4.
 22. Episcopus de suo grege rationem reddere tenetur.
 23. Episcopus idem est, quod speculator.
 24. Episcopo maxima est circumspectio necessaria & vigilantia.
 25. Homo in malum pronus.
 26. Carolus Borromaeus sanctae memoriae Episcopus otiosum acriter reprehendit.
 27. Parochorum otia notantur.
 28. Militum laus quae sit.
Imperatoris gloria in quo sit sita, ibidem.
 29. Pastoris animarum laus, quae.
Vigilantia animarum curatoribus maxime est necessaria, ibidem.
 30. Animalia in sacris litteris oculis plena, quid denotent.
Oculus in vertice sceptri apud Aegyptios, quid admoneat, ibidem.
 31. Idem quod supra num. 24.
 32. Episcopali munere, quomodo nil iucundius sit, nihilque laboriosius.
 33. Ordinariorum jurisdictio in quibus Gregorio XIII, ad pristinum statum sit restricta.
 34. Iuris communis dispositioni subjacent, quae ad juris terminos reducuntur.
 35. Indulgentiarum communicatio, quae, & quomodo fieri debeat.
 36. Archiconfraternitas non possunt alias societates pro se sibi aggregare nisi auctoritate Pontificia.
 37. Delegata facultas ad personas non expressas minime extenditur.
 38. Statuta confraternitatum non possunt impar-

- in partibus alijs societatis, nisi ab Ordinario approbata, & concessa, ibidem.
- Episcopo competit confraternitatum statuta examinare, & approbare, ibidem.
- 39 Idem quod supra,
Confraternitates quorsum soleant institui, ibidem.
- 40 Idem, quod supra num. 38.
- 41 Episcopum auctoritas maxima, & circa quæ.
Idem quod num. 38. ibidem.
Confraternitates possunt ab Episcopis visitari, etiam si sint exempta, ibidem.
- 42 Episcopus est executor piarum dispositionum testatoris.
- 43 Villa, & castra territorij civitatis presumuntur esse de dioecesi Episcopi.
- 44 Episcopus in executione piorum legatorum est iudex, & procuratorem potest coram se ad agendum constitutere.
- 45 In concursu, Episcopus dicitur executor legatorum piorum, in cuius dioecesi bona sunt sita.
Decretum in alienatione bonorum debet fieri ab eo iudice, cuius jurisdictioni bona sint subdita, ibidem.
- 46 Testator, quando prohibere non possit, ne Episcopus piam ejus dispositionem exequatur.
- 47 Et quare.
- 48 Cadavera sunt psalmis, & precibus sepultura tradenda.
- 49 Episcopus non potest disponere, ut ipsius cadaver contra Ecclesie ritum sepeliatur.
- 50 Idem, quod supra, num. 48.
- 51 In cadaveribus lachrymas fundere non est prohibitum.
Cadaverum Christianorum cura apud antiquos maxima fuit, ibidem.
- 52 Lacedemonum mos super eadem corpora lugendi.
- 53 Aegyptij, quomodo defunctos lugebant.
- 54 Et, quomodo in Italia.
- 55 Idem, quod supra num. 51.
- 56 Idem.
- 57 Respha concubina pietas in cadaver Sauli commendatur.
- 58 Ob fletum matris super cadaver adolescentis, ille à Christo fuit resuscitatus.
- 59 Eadem de causa Lazarus ad vitam fuit revocatus.
- 60 Eiuslatus maximi super cadaveribus improbantur.
- 61 Fletus non est honor mortuo, sed hymni, psalmi, & vita optima.
- 62 Idem, quod supra num. 60.
- 63 Idem.
- 64 In cadaveribus lachrymas fundere est prohibitum.
- 65 Ad lamentabilem fletum super funus personas conducere non licet.
- 66 Idem, quod num. 64.
- 67 Mortem propinquorum, & amicorum non esse flendam.
- 68 Idem.
- 69 Propinquorum animarum potius, quam corporum mortem esse flendam.
- 70 Quod genus mortis deflendum.
- 71 Mos lavendi cadavera, à Christianis alicubi etiam hodie servatur.
- 72 Loto in cadaveribus Episcoporum praesertim commendatur.
- 73 Idem, quod supra num. 51.
- 74 Sepulcra magnifica antiqui extruebant.

- 76 Non tamen in civitatibus.
Tumulari in civitatibus erat prohibitum, ibidem.
- 77 In urbe, & circa ecclesias cadavera sepeliri, quando fuerit permissum.
- 78 Idem.
- 79 Sepultura vendi, aut ex ea pretium accipi non potest.
- 80 Idem.
- 81 Quare non sunt vendenda sepulcra.
- 82 Mortuum prodest, ut in ecclesia sepeliantur.
- 83 In Cœneteriis etiam sepeliri prodest.
- 84 Recedentibus in peccato mortali sacra loca prodesse non possunt.
- 85 Idem.
- 86 Cadaver cuiusdam oratoris noctis tempore è sepulcro extrahitur.
- 87 Anima defunctorum quatuor modis à peccatis solvantur.
- 88 In presenti seculo nos invicem, sive orationibus, sive consilijs coadiuvari possumus.
- 89 Quæ anima defunctorum solvantur à peccatis.
- 90 Officia pro defunctis, quibus diebus fiant.
- 91 Ad Episcopum spectat concedere facultatem querendi elemosynas pijs locis, ubi cadavera debeant sepeliri.
- 92 Idem.
- 93 Regulares procurantes, ut infirmi apud illas sepeliantur, pœnam incurrunt.
- 94 Mulier, etiam nupta sepulturam sibi eligere potest.
Et pater filijs quando, ibidem.
- 95 Terminos antiquos transire quis dicatur.
- 96 Episcopus omnia pia loca suæ diocesis habet subdita.
Limita, quod continetur, num. 4, ibidem.
- 97 Declaratur, quod continetur, num. 26.
- Declarat, quod continetur, num. 41.
- 98 Episcopi possunt visitare omnia hospitalia, & pia loca, eaque corrigere, & reformare.
- 99 Episcopus hospitalia, & pia loca suæ diocesis visitare potest.
Oratio ut à Deo exaudiatur, quæ requiratur, ibidem.
- 100 Episcopus in quibus hospitalia, & pia loca corrigere possit.
- 101 Idem.
- 102 Gubernatores hospitalium, & confraternitatum sacræ, Congr. & conc. Trid. decretorum transgressores, Episcopus, uti eorundem exesor excommunicare potest.
- 103 Forma constit. Clement VIII. super aggregatione, & indulgentiarum communicationib⁹ est diligenter servanda
Idem, quod supra num. 35.
- 104 Actus non valet, præscripta forma minime servata.
- 105 Confraternitates, quas indulgentias inconsulto Episcopo publicare non possint.
- 106 Confraternitates Corporis Christi, quæ sunt erectæ, vel erigenda ex decreto S. Congregationis, Archiconfraternitati de Minerva in Urbe consentur aggregata.
- 107 Decretum sacre Congregationis super aggregatione omnium Sanctorum Corporis Christi.
- 108 Confraternitates secularium quibus Archiconfraternitatibus possint aggregari.
Extensio statuti non fit, nisi per statuentem, ibidem.
- 109 Extensio statuti non fit de persona in personam.

- statutum loquens de uno, de alio contrarium disponit, ibidem.
- 110 In materia dispensabili non tantum excluduntur non expressa, sed etiam, qua ex propria significatione, late sumpto vocabulo, includuntur.
- Indulgentia à nemine possunt publicari sine Ordinarij licentia, ibidem.
- 111 Privilegia sunt stricti iuris.
Et strictè interpretanda, ibidem.
Privilegium mutatione qualitatis persona privilegiata perditur, ibidem.
- 112 Privilegium uni Regno concessum ad alia Regna non extenditur, indulgentia concessa altaribus sancti Hyacinthi intelliguntur de altaribus in Regno.
- 113 Polonia erecta tantum.
- 114 Proximum causam finalem indicat.
- 115 Dispositio per verba prateriti temporis non extenditur ad futura.
- 116 Consuetudo unius provincie non extenditur ad alias.
- 117 Indulgentie sunt omnes ab Ordinario recognoscenda adhibitis duobus de capitulo.
- Episcopus debet indulgentias quascunque in sua diocesi publicanda recognoscere, ibidem.
- 118 Nemo potest absque Ordinariorum licentia indulgentias publicare.
- 119 Limita, num. 110.
- 120 Indulgentia, qua fuerunt concessa porrigentibus manus adiutrices, revocata.
- 121 Indulgentia quare concedantur.
- 122 Matrices ecclesie ab inferioribus, quomodo recognoscenda.
Declarat ibidem.
- 123 Pius Quintus indulgentias pro porrigentibus manus adiutrices, &c. revocavit.
- 124 Indulgentia gratis à Sede Apostolica accipiuntur. Ideo gratis impartienda.
Gratia Dei pretio non vendenda, ibidem.
- 125 Idem, quod supra num. 121.
- 126 Constitutio Pij Quinti super revocatione Indulgentiarum facultatem quastuandi continentium.
- 127 Narrativa supradictæ constitutionis.
- 128 Indulgentiarum, quanam sub revocatione comprehendantur.
Indulgentia quastuandi facultatem, quovis modo continentis revocata, ibidem.
- 129 Nulli quavis in dignitate fulgenti licet fasere quastus absque licentia Pontificis.
- 130 Pius Quintus in sua constitutione mandat Patriarchis, &c. ut publicare faciant dictam ejus constitutionem.
- 131 Pius Quintus nil vult obstare dictæ ejus constitutioni.
- 132 Publicatio constitutionis Pij Quinti.
- 133 Idem, quod supra num. 128.
- 134 Episcopi vigilare debent, ne indulgentia expirata, vel sub aliqua revocatione comprehensa denuo publicentur.
- 135 Referenti non creditur, nisi constet de relato.
- 136 Iudicium non est temere de re aliqua ferendum.
- 137 Privilegia plerumque clauduntur cum restrictivis clausulis.
- 138 Eleemosynarum collectio à confratribus fieri non potest, mercis, cassis, vel pelvibus appositis, sed solum ad formam

- eis ab Ordinario praescribendam.*
- 139 *Confratres eleemosynas colligere non possunt inconsulto Episcopo.*
- 140 *Dioecesis tota est territorium Episcopi. Regulares facultatem habentes aggregandi altaria, erigere non possunt, ibidem.*
Regulares nil possunt in alieno territorio circa aggregatos decernere, ibidem.
- 141 *Idem, quod supra nu. 111. Privilegium ad non expressa extendi non potest, ibidem.*
- 142 *Regulares super eleemosynis colligendis, processibusque faciendis, quid statuere possint.*
Supplicationes indicare, & ordinare ad Episcopum spectat, ibidem.
- 143 *Ad solennes processiones tenentur accedere.*
Episcopi est processiones indicare, & ordinare, ibidem.
- 144 *Limita.*
- 145 *Idem, quod supra num. 112. Idem, quod supra nu. 43, ibidem.*
Vni concessum non potest per eundem alijs fieri commone, ibidem.
- 146 *Idem, quod supra nu. 140. Ad Episcopum spectat formam eleemosynas colligendi pjs locis praescribere, ibidem.*
- 147 *Limita.*
- 148 *Idem, quod supra num. 141.*
- 149 *Episcopus a confraternitatibus rationem administrationis singulis annis potest exigere.*
- 150 *Eleemosyna sunt in pios usus eroganda.*
- 151 *Episcopus jurare debet, ne eleemosynae in alijs, quam in pios usus convertantur.*
- 152 *Eleemosynarum virtus & efficacia.*
- 153 *Eleemosynis peccata redimuntur.*
- 154 *Idem, quod supra nu. 99.*
- 155 *Idem.*
- 156 *Regulares ad sacras confessiones audiendas non admittuntur, nisi ab Ordinario locorum sint approbati.*
Regulares non possunt se alieno obsequio subicere sine suorum superiorum licentia, ibidem.
- 157 *Regulares confratres sibi ipsis aggregatos vigore privilegiorum suorum absolute vere possunt.*
- 158 *Vt absolvere possint, qua requirantur. Lex non recepta non obligat, ibidem.*
- 159 *Privilegium per non usum perditur.*
- 160 *Regulares a quibus casibus, & quorum privilegiorum vigore non possunt fratres suos, aut quosvis alios habitellum, vel corrigiam alicujus Religionis gestantes absolvere.*
Iesuita a casibus Ordinario reservati nequeunt absolvere, ibidem.
- 161 *Absolutio duellantium est revocata.*
- 162 *Absolutio egredientium mentalium clausuram est revocata.*
- 163 *Priora posterioribus derogantur.*
- 164 *Privilegia confirmantur interdum, sed limitate.*
- 165 *Derogatio limitata limitatum producit effectum.*
- 166 *Confessarii a quibus casibus confratres, aut corrigiam, vel habitum alicujus Religionis gestantes, non possunt absolvere.*
- 167 *Idem.*
- 168 *Constitutio prohibitiva fortior est permissiva.*
- 169 *Quae indulgentia sint concessa accedentibus ab subsidium terra sancta.*
Concessum ab Innocentio Papa Crucisignati quale, ibidem.

- 170 *Federicus Secundus Imperator contra Sarracenos crucis vexillum suscipit.*
- 171 *D. Dominicus haresim apud Tolosam gesticentem coërcuit.*
Idem, quod supra num. 169.
- 172 *Ius idem statuitur, ubi eadem ratio viget.*
- 173 *Declaratio cap. excommunicamus, de heret.*
- 174 *Indulgentiæ non acquiruntur, nisi adimpleta integra conditione, sub qua conceduntur.*
- 175 *Indulgentiarum concessio non extendenda.*
- 176 *Idem, quod supra num. 173.*
Quæ cruce signatorum verè gaudeant privilegio eis concessio ab Innocent. Papa, ibidem.
- 177 *Habilitas certarum personarum non extenditur ad personæ inhabiles.*
- 178 *Confraternitates S. Crucis nomine erectæ, quoad absolutionum peccatorum, non ampliori gaudent prerogativa quam ceteræ.*
- 179 *Idem quod supra num. 166.*
- 180 *Decretum irritans, omnia in contrarium gesta annullat.*
- 181 *Idem, quod supra num. 166.*
Idem quod supra num. 166. ibidem.
- 182 *Confraternitates novam aggregationis formam à Pontifice præscriptam impetrare debent.*
- 183 *Dictio eo ipso, quid operetur.*
- 184 *Confratres non obtinentes novam aggregationis formam à Pontifice præscriptam, quibus poenis plectantur.*
- 185 *Pœna remissio Papæ reservata, non potest ab inferiore remitti.*
- 186 *Verba, sublata aliter iudicandi facultate, in Apostolicis litteris quid efficiant.*
- 187 *Idem, quod supra num. 180.*
- 188 *Omnia, quæ continentur in constitutione Clement. VIII. debent observari, non obstantibus, &c.*
- 189 *Verba, illorum tenores, quid operentur.*
- 190 *Irregularitatem dispensandi facultas revocata.*
- 191 *Episcopus ab irregularitate ex delicto occulto proveniente potest dispensare.*
- 192 *Mariæ magnæ, & Bullæ aureæ facultas revocata.*
- 193 *Conjectura opus non est in re clara.*
- 194 *Dictiones, quibusvis, & cuiusvis, quid comprehendant.*
- 195 *Constitutio Clement. VIII. super reformatione indulgentiarum, & aggregationum.*

POST competentis Ordinariorum fori tractatum ad confraternitates, quæ non rarò varias ob causas Episcoporum iudicio subijciuntur, opportunè descendimus, & etiam tractaturi, quæ c. de indul. de quibus in secunda parte egimus, poterunt esse corrolario.

Confraternitates ꝑ. secularium, disci-

plinariorum nuncupatæ, Ordinariis non parvi sunt oneris: cum earum causa sæpe lites, discordiæ, & controvertiæ exoriri soleant, ad quas amputandas plures fuerunt perpetuæ editæ constitutiones, & novissimè præsertim Clemens Papa VIII. sua perpetuò valitura constitutione statuit, atque decrevit, ut in posterum locorum
omnium